

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.
Félévre ----- 6 „
Negyedévre ----- 3 „
Egy hóra ----- 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapi kivétellel.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 107. szám.

Péntek, május 8.

Bánffy és Szerbia.

Nagybecskerek, május 8.

A képviselőház tegnapi ülésén a belgrádi zászlóügyben Kossuth és Ugron egybehangzó interpellációt intézett báró Bánffy miniszterelnökhöz, és báró Bánffy erre az interpellációra azonnal oly rendkívül fényes választ adott, hogy még az ellenzék egy része is tudomásul vette a választ.

Belgrádban fényes nappal elégették a magyar zászlót, ez nyilvánvaló megsértése a magyar nemzetnek, melyért kielégítő elégtételt kell követelnünk. Ennek az elégtételnek tökéletesen megfelelőnek kell lennie a sértés súlyosságához képest.

Az osztrák-magyar követ az eset után azonnal jegyzéket intézett a szerb kormányhoz, melyben kielégítő elégtételt követelt.

Még mielőtt ezt a jegyzéket a szerb minisztertanács tárgyalhatta volna, a szerb miniszterelnök írásbeli jegyzéket intézett belgrádi meghatalmazottunkhoz, melyben közölte, hogy a szerb kormány nem azonosítja magát ezzel a botránnyal és hogy a prefektust és a csendőraég főnökét azonnal elbocsátotta hivatalából, szigorú vizsgálatot rendelt el, valamint a vétkesek leglekiismeretesebb kipuhatólását, és gondja lesz rá, hogy a merénylőket szigorúan megbüntessék. Egy nappal később kelt jegyzékében újból arról biztosít a szerb kormány, hogy a bűnösöket ki fogja nyomozni és megbüntetni, hogy a történeteket mélyen sajnálja és hogy a szerb kormány nem ismer fontosabb feladatot, mint a két állam közt a szomszéd-baráti viszony ápolását és fenntartását.

Ez mindenestre elegendő elégtétel. Többet követelni ép oly igazságtalan lenne, mint nem politikus. Nem szerbiai

képviselőnk lobogója, nem valamely magyar intézmény zászlója lett meggyalázva. Ezzel a visszahelyezés teljesen ki van zárva és egyéb nemzetközi ünnepélyes elégtétel feleslegesnek látszott. Tanulók és más politikailag éretlen elemek összevertak maguknak egy magyar zászlót és nyilvánosan elégették. Hol van Európában állam, amely a Szerbia által adott elégtétellel be nem érne. Ezt az elégtételt teljesen kielégítőnek kell tartanunk és egyedül a miniszterelnök ügyes és idejekorán tett beavatkozásának kell köszönünk, hogy sem a képviselőházban, sem az országban nem tudott nagyobb izgatottság lábra kapni, mert a világ egy államát sem lehet felelőssé tenni azért, amit az utcai fiatalság művel. Hivatalos zászló nem sértetett és Magyarország ponderabilitása annál fényesebben bebizonyult, mint-hogy nem volt szükségünk rá, hogy elégtételt követeljünk. Ellenkezőleg az illető állam sietett a saját ösztönéből megadni a legkielégítőbb elégtételt.

A román miniszterelnök a millenniumról. A román kamarában Gradisteanu interpellációt intézett a kormányhoz, Romániának a magyar millenniumi ünnepélyekben való részvétele tárgyában. Sturdza miniszterelnök azt felelte, hogy a király képviselője az osztrák magyar külügyminiszter által hozzá intézett meghívás folytán Budapestre ment a millenniumi ünnepélyekhez. A kormány az udvariasságnak legelőkelőbb követelményei ellen vétett volna, ha e meghívásnak nem enged, a mely különben minden más államhoz is elment és a melyet azok elfogadtak. A kir. kormány e tekintetben csak azon állásponthoz alkalmazkodott, melyet Románia az európai államok közt elfogadott, valamint a nemzetközi követelményekhez és a baráti kötelekekhez, mely a szomszédos államok és uralkodók közt létezik. Más eljárás egyértelmű lett volna Románia állásának lealacsonyításával. A mi a diákok tegnapi tüntetését illeti, a kormány az egyetemi ifjuság felvonulásának nem állott útjába. Kihívó felirásokkal ellátott lobogóknak használatát azonban csak

rosszalhatja. A kormány remélte, hogy a diákok korrektebben fognak viselkedni és meg fogják érteni, hogy a meggondatlan cselekvés gyakran a legjobb helyzetet is kompromittálhatja. Határt kell szabni mindennek és a kormány reméli, hogy senkisé sem fogja elfelejteni, hogy minden jó polgárnak első kötelessége saját hazájának helyzetét kellő tiszteletben tartani.

Felhívás

N.-Becskek város hazafias érzelmű kereskedőihöz.

A nemzet nagy ünnepe beköszöntött.

Egy hosszú év küzdelmeiről, szorgalmáról és haladásáról tartja a magyar állam beszámolóját, melynek bámulatra gerjesztő kedvező mérlege fényes tanujelét szolgáltatja a nemzet életrealóságának.

A multak hatalma megelevenedik, a jövő ereje testet ölt és a Kárpátok havas ormaitól a háborgó Adriáig minden hazafi szive egyaránt dobog és egyaránt versenyez a dicső ünnep ihletszülte magasztos megülésében.

Az ipar és kereskedelem a nemzet szervezetében a friss teremtő és lüktető vért képviseli; és a midőn a kereskedelmi világ az ünnepélyből a maga részét kiveszi, hazafias kötelessége az ünnep külső nyilvánulásaiban is a magasztos pillanathoz méltóan viselkedni. Torontálvármegye közönsége f. hó 11-én d. e. 9 órakor tartja meg millenniumi diszközgyűlését.

Illő, hogy ez ihlet- és lélekemelő pillanatot ne zavarjuk az üzleti élet dissonans zsbajával és mindennapiasságával.

Ez iv aláírói ezennel kötelezik magukat f. hó 11-én d. e. 9—12 óráig üzleteiket bezárni.

Hazafias üdvözléttel

Reitter Oszkár

városi főkapitány.

Weisz Izidor

a Ferencz József rend lovagja.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Nagybecskereki történeti műemlékek.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

II.

A gordiusi csomót Becskerek oldotta meg: összekötötte hiddal Amerikát az ó világgal. A hidépítészet remeke ez az ugynevezett kishid. Letűnt évszázadok előtt oly korban épülhetett ez, mikor a hadviselő népek roppant tömegei súlyos hajítógépeikkel együtt vonultak át a Bega sárga vizén. Hidépítésnél oly masszív építkezést, mint itt, sehol sem találni. A víz méhébe eresztett hatalmas oszlopok lábi évszázadok óta megkövesedve a legsúlyosabb terhet könnyen bírják el. A hidépítés egy különös és sehol a világon fel nem található stylumát látja itt az ember. A legmassivabb építkezés párosulva van a szerkezet bámulatos egyszerűségével és megfoghatatlan könnyedségével. Leigázva tartja e hid évszázadok óta a hatalmas Bega folyam haragos hullámsait. Közvetíti a közlekedést Amerikával, Nagy Becskerek paradiocsomával. Műépítészek, archeológusok és hadtörténeti írók évszázadok óta vitakoznak azon, hogy ezen a világ hidépítészetének gyöngyét képező remekmű mely korban és mely nép által épített. Vitakozásuk eredményre vezetett. Hihetetlen és csodálatos, hogy e remekmű évszázadok óta tatarosásra sohasem, vagy felette ritkán szorult és

csak körülbelül minden emberöltőben egyszer kell „szükség”-hiddal pótolni. A város közönségének apraja-nagyja nem emlékszik vissza, hogy ezen a hidon csak egy új szegyet kellett volna levérni. S városunk rövidlátói mégis leromboltatni kívánják, hogy vashiddal helyettesítsék. Ugyan minek!? Ha évszázadokon át megfelelt rendeltetésének s ma is oly ép és erős, mint volt megalkotása időpontjában, még ezredekkig fennállhat. Hagyjuk meg e műremeket, hadd gyönyörködjenek benne unokáink unokái.

Amerika egykor vadban dus földjén, hol ma Nagy-Becskek előkelőségeinek égbenyúló tornyu villái díszlenek, a város iget évszázadok fájának lombjaitól elfedve emelkedik „Bagolyvár”. Oly szilárd épületet, mint ez, nem találni a nagy magyar alföldön sehol. Kupolás két tornya ma is ép oly erős, mint volt akkor, midőn még a hajítógépek szórták reájuk a mázsányi sziklákat. Szellős magaslaton fekszik s uraja messzeföldön a róna táját. E váromladék maradvány, ma baglyok, denevérek lakása, faczér vándorlegények szállója, szerelmes párok találkozó helye. Mikor az est lesszáll, megelevenedik az egész romhalmasz. Elcsukló sóhajok, kéjes czuppanások, nagyhangú horkolások, a denevérek ujjongása veri fel az est és éj csöndjét. Idylli hely ez!

Hogy mely idő hagyatéka ezen festői várom, ma is disputa tárgyát képnzi. Némelyek a népvándorlás korszakában épültnek állítják, má

sok török hódítás maradványának. En egyik nézetet sem fogadom el, hanem azt következtetem, hogy valamely török basa háreme volt, mert mindkét nembeli ifjuságunk ma is előszeretettel keresi fel e romot és különösen annak környékét.

Történeti műemlék számba megy a Ferencz József-tér közepén emelkedő hatalmas Révay szobor. Gránit alapzaton áll a nagy torontáli költő-pap bronzszobra. Szelid arczával elismerőleg tekint le szűkebb hazája háládatos nemzedékére, a mely hálából, kegyeletből és elismerésből emelte őse ezen hatalmas méretű, impozáns szobrát a 2696 ik évben Krisztus urunk születése után. Méltó dísz ez városunknak és meggyénknek, melynek lelkes lakói érzébe öntve örökítik meg nagy fiaikat.

Remek és valóságos műemlék számba menő alkotása az újabb kornak a „Találék meg téren” furt ártézi kut. Faragott köből készült ez. Egy darab köből. De minő remek alkotása ez a szobrászatnak és kőfaragásnak. A kut közepén áll Neptun hatalmas, erőteljes alakja egy tengeri kagylón, mellette négy nagyon lenge ruházatu istennő, kezeikben a bőség szarujával, melyből folyton ömlik a hatalmas kömedenczébe a legkitünőbb ivó viz. Közegészségügyünk hatalmas fellendülésének egyik legnagyobb támasza a felséges ivóviz. Városunk áldozatkész

A hivatalos melléklet 99. számával.

A „Délmagyarországi tanítóegylet“ millenniuma

(Kiküldött tudósítónktól.)

Nagybecskerek, május 8.

Ezer esztendő történetének határkövén, ünneplő hangulatban tekint végig nemzetünk szenvedéseinek és örömteljes dicsőségének változatos sorozatán. Ezen ezer év küzdelmeit és diadalait, sikereit és eredményeit megünneplő dicsőhymuszoktól visszhangzik a haza és mindenki, ki él, kicsiny és nagy, férfi és nő, gazdag és koldus örvendő szívének egész lelkesedésével magasztalja a magyarok istenét, ki megengedte ezt az időt érünk, hogy egyik kézzel harcolva a másikkal dolgozván — megmaradtunk ugyanazon erős, hősi, lovagias nép, mely megőrizvén nyelvét, szokásait, erkölcsait, büszkén áll most is egy újabb eszedév küzdelmeire és diadalaira készen.

Alig van testület, egyesület, mely méltóan ne óhajtaná kivenni részét örömben és diadalban. „A délmagyarországi tanítóegylet“ nagybecskereki fiókja, mely polyglott vidékünkön a nemzeti nyelv, a hazafias érzés és gondolkodásnak buzgó ápolója és hű őrzője, a hazafias lelkesedés igaz áhitatával ragadta meg az alkalmat, hogy működését eme korszakos évben azon páratlan világtörténeti momentum kegyeletteljes megünneplésével kezdje meg és ezáltal a népben is a közös haza iránti szeretetet ápolja és ébren tartsa.

E czélből az egyesület folyó hó 7-én Német-Elementen millenniumi diszünnepelet tartott, melyen részt vettek: Szabó Ferencz plébános, Balázs Iván, Bobor Gyula és Papp Ernő földbirtokosok, P. Cichy Fridolin, Endresz J. és Wagner N. lelkészek, Mesterovits, Gutenkunst és Zsivkovits jegyzők, dr. Kovalszky, Jung Jakab bíró és a község lakosai nagy számban, de annál kevesebb egyleti tagok.

Az ünnepély a következőképpen folyt le: Délelőtt 10 órakor a róm.-kath. templomban ünnepeles Te Deum tartott, melyen főtiszteletű Szabó Ferencz plébános ecelebrált. Az isteni tisztelet után következő diszgyűlés a „hymnus“ sal vette kezdetét, melyet Müller és

képviselőtestülete furatta e kutat és emeltette föléje e szobrászati remeket 25 évvel a Révay szobor felállítását után.

Nunc venio ad fortissimum. Valamikor a midőn még Pannonia római provincia volt, a déli részek helytartója székelt a mostani Becskereken. A mint nagybecskereki városi múzeumban őrzött eredeti feljegyzésekből tudjuk, e nagy országrész helytartója, bizonyos Georgius Nedamus, a művészeteknek nagy pártfogója volt. Minden rendelkezésére álló eszközzel a művészetek felvirágzására munkált. Epített egy hatalmas, faragott kőből való helytartói lakást, tele rakva azt a szobrászat és festészet műremekeivel. Valódi fejedelmi palota ez, a fényűzés minden nemével berendezve. Hőfehér márvány oszlopok váltakoznak termeiben a kincseket érő malachit faragványos sugar oszlopaival. Az ércsöntvényű tetőzet alatti mennyezet az ókori festészet remekeivel van teive. A templomnagyságu dísztermek falai szines csiszolt márványlapokkal vannak kirakva, a padozat a mozaik művészet páratlan szépségű mesterműve. A pazar fényű termékhez jobbról-balról fürdőszobák csatlakoznak, melyekbe a földalatti hőforrások illatos vize van bevezetve. Az egyemeletes impozáns palotát évezredes liget határolja, a hol a kertészeti tudomány remek alkotásai láthatók.

E fejedelmi fényűzéssel épített és berendezett palota, mely évezred viharait állotta ki, ma városháza. Nincs is szép magyar hazánknak több ily remek és kényelmes városháza. Ezt érdemes megtekinteni mindenkinek. Istennek hála, a vessély elmúlt, nem rombolják le, mint néhány barbár tervezte.

Trebla.

Bartl tanítók vezetése mellett odaváló iskolás gyermekek énekeltek el szabatosan és hazafias érzéssel.

Az ülést előbb magyar, majd — tekintettel a jelenlevő németajku közs. lakosokra — német nyelven Kaufmann István f. e. alelnök nyitotta meg, valóban szép, költői fordulatokban gazdag és szónoki hévvel előadott beszéddel. Majd Bányai J. tartotta meg az ünnepély magasztosságához méltó diszbeszédét, élénken esztelven az elmúlt ezer év történetének kapcsán hazánk nevelésügyének fejlődését. Beszédje nagy hatást keltett és elhatározatot, miszerint a beszéd a hivatalos közlönyben egész terjedelmében tételessé közzé. A beszédből közöljük a következő gyönyörű részt:

Emeljük tekintetünket az ég felé és adjunk hálát a mindenhatónak, a miért eddig megsegített bennünket. Ne nézzük azt, miképen jutalmaznak bennünket, ne keressük azt, hogyan méltányolják fáradozásunkat. Hivatásunk oly szent, oly magasztos, hogy annak kellő betöltését földi kincsekkel nem is lehet jutalmazni. A magyar néptanítóra a nagy költő szerint a haza meghódításának szerepe vár. Fogjunk hozzá a hódításhoz! Agyut, puskát, szuronyt az ellenség zsekemányul ejthet, a szellem fegyvere elidegeníthetlen tulajdonunk. Hatoljunk az ifjuság szívének minden rejtékébe és zugába. Életmódunk, magatartásunk igazi magyar legyen. Hivatásszeretettől, megelégedésünktől egyrészt, férfias határozatunkból másrészt tanuljon a jövő nemzedék kitartást és bátorságot. Kitartásra vezéreljük az ifjuságot, hogy békében a hazát becsületes munkával szolgálja, bátorságra szoktassuk, hogy majdan, ha a sors úgy akarja, a haza javáért, a zászló becsületeért életét és vérért áldozni kész legyen. Ily szent fogadás mellett ünnepeljük legméltóbban szeretett hazánk fennállásának 1000 ik évfordulóját. Eljen a király! Eljen az ezer éves haza!

Ezután, minthogy sem előadások, sem egyleti folyó ügyek nem nyertek ez ünnepélyes alkalommal elintéztést, a következő hazafias indítványok tétettek: 1. Keressék meg a m. tud. akadémia, miszerint könyvkiadó vállalatába paedagógiai munkákat is vegyen fel. 2. Rédl Ferencz 50 koronát kíván megszavaztatni oly pályaműre, mely „a magyar nyelvnek a nem magyar ajku népiskolában“ való tanításának módszerét legezészerűben tárgyalná. Szabó indítványozza, miszerint a fiók egyesület újabb 100 fttal lépjen be az Eötvös alapítói tagjai sorába, továbbá a fiók egyesület 20 korona jutalomban részesítsen két oly német eleméri tanítót, kik a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tettek. Valamennyi indítvány egyhangulag határozatba ment.

Ezek után az elnök megtartotta záróbeszédét a melyben köszönetet mondott mindazoknak, kik a gyűlést megjelenésükkel megtisztelték, első sorban pedig főt. Szabó Ferencz plébánosnak, a kiváló tudósának, a lelkészek mintaképének, a kinek hazafias buzgalmanak köszönhető leginkább az ünnepély fényes sikere; továbbá a községi előjáróságnak, a vendégeknek, lakosságnak stb.

A Szózat elhangzása után az ünnepi gyűlés véget ért, és az egész társaság engedve a szívélyes és lekötőlező meghívásnak, ő nagysága öv. Papp Simonné vendégszerető kastélyába vonult, ahol gazdagon terített asztal várta, és a tiszteletreméltó haziaszönyv és derék Ernő fia őszinte magyar vendégszeretete és szeretetreméltó szívélyessége lebilincselte mindenkit. Az egybegyűltek épen azt határozták, hogy üdvözölő táviratot intézzenek a Budapestben időző házigaárdához, a kerület szeretett képviselőjéhez, dr. Papp Gézához, midőn a népszerű honatyja megelőzte őket, táviratban üdvözölvén az egyesület, amit a jelen voltak üdvözölő távirattal viszonzottak.

A minden ízében sikerült millenniumi ünnepélyt társas ebéd fejezte be, a mely kedélyes fesztelenségben késő délutánig tartott.

W.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 10. Városi diszgyűlés.

Máj. 10. Millenniumi nagymise az összes templomokban

Május 11. Millenniumi diszgyűlés.

Május 11. Közigazgatási bizottság.

Május 11. A M. kör eszedéves ünnepélye.

Május 12. Tavasz közgyűlés.

Május 13. Községi jegyző-egylet közgyűlése.

Junius 29. Tiszai-regatta szövetség versenyé.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hir. Rónay Jenő főispán néhány napi távollét után visszaérkezett Nagybecskerekre.

— Főispánok audiencián. A tegnapi általános kihallgatáson a király Rónay Jenő főispánt is fogadta, ki pancsovai főispáná történet kinevezését köszönte meg. Ugyancsak tegnap fogadta a király Daniel László nógrád-megyei főispánt is.

— A tavasz közgyűléshez. Torontálvármegye, mint említve volt, e hó 12-én délelőtt 10 órakor tarja rendez tavasz közgyűlését. Az ezt megelőző állandó választmányi ülések május hó 8 án veszik kezdetüket.

— Millennium Párdányon. Folyó hó 2-án este 8 órakor — mint levelezőnk írja — a taraczkövésekkel adott jelre N. Párdány község minden ablakát kivilágította a lakosság. A felnőtt ifjuság a közs. bíró vezetése mellett hatalmas nemzeti színű zászló alatt, zeneszóval bejárta az egész községet, daczára a viharos esőnek, mely azonban nem akadályozhatta meg az estére tervezett ünnepség keresztülvitelét. — F. hó 3-án reggel 9 órakor a dalárda részvételével megtartott mise után a község házára vonult a község, a hol a járás főbírája: Hertelendy Imre, az ezerév történelmének alapuló lendületes, hazafias és lelkesítő beszédet tartott magyar nyelven. Utána Stassik János, N. Párdány jegyzője röviden vázolta az ezerév történetét német nyelven, mire a dalárda a Hymnust énekelte el s ezzel a megható ünnepély véget ért. Délután térszene s a lakosság részére a táncz-helyiségekben díjmentes mulatság tartott. Este a nagyvendéglőben 60 terítékű bankett volt, mely után a táncz eltartott éjjel utánig. Ma is fel van még lobogóva minkét község.

— Lepsényi könyve. A magyar belügy-miniszter tegnap leiratilag értesítette a hatóságokat, hogy a budapesti kerületi kir. sajtóügyi vizsgáló bíró a Lepsényi Miklós kiadásában Budapestu megjelent „A zsidó vérgyilkosságok története írta Freimut Bernadin fordította Historicus“ című mű bárhol található példányainak lefoglalását és zár alá vételét elrendelte.

— Pulszky Károly szabadról. Az országos képtár volt igazgatóját, Pulszky Károlyt, ki február óta ült vizsgálati fogságban, tegnap szabadrólra helyezték. A vizsgálat kiderítette 53 ezer forintos hiányt öccsére, Pulszky Agost képviselő fedezte.

— Miletics — Verseczen. A nagy pártvezér úgy látszik csakugyan nem érzi már magát jól Ujvidéken. Mint ugyanis Verseczről lapunknak írják, Miletics Szvetozár ott szándékozik megtelepedni fiatal, dr. Miletics Slavkóval együtt, s ugyancsak Verseczen fogják ezentúl kiadni a „Zastava“-t is.

— A mitől a cigányok félnek. Nagy-Kikindáról írják, hogy ott a napokban nagy riadalom támadt a cigányok között. Az orvosok most oltják be a város lakosságát és így a cigányokra is rákerült a sor. Csakhogy a cigányok félnek az ilyenfajta dolgoktól, mert azt hiszik, hogy tudja Isten, mi lesz velük, ha beoltatják magukat, azért már hajnalban kirendelték a rendőrséget, amely az orvos megérkezéseig kö-ükerítette Pharao ivadékeit és senkit sem engedett ki a kordonból. Mikor a cigányok reggel ébredtek, nem tudták mire vélni az ostromállapotot. Azonban ennek daczára egészen nyugodtan viselkedtek. Csak mikor az orvos megérkezett, akkor kezdtek el zúgolódni. Ők bizony nem szurkáltatják magukat. Hosszu rábeszélés után végre egy pár kasonviselt mór állt a fehérség és a gyereksereg is, úgy hogy rövid egy-két óra alatt N. Kikinda város összes cigányait, mintegy 150-et beoltották.

— A drága kokárda. Lugosról írják, hogy Bogdán Tivadar temesvári illetőségű mészáros tegnap feltűzött egy román nemzeti színű kokárdát a mellére és azzal büszkén sétált a városban. Mindhogy Bogdán feltűző viseletet tanusított, Schwarz rendőrbiztos letartóztatta és a városi kapitány elé kísérte, hol a kokárda-hűt 16 frt pénzbüntetésre ítélték.

— Holttest a Temesben. Pancsováról írják, hogy ott tegnapelőtt egy holttestet hústak ki a Temesből. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy már hosszabb idő óta lehetett a vízben. A rendőrség Balnozsán György réva ujfalu napazamost ismerte fel a halottban. Mint-hogy semmi erőszakos nyomot nem lehetett rajta találni, nyilvánvaló, hogy részegségében fordult bele a hullámokba.

— Hamis játékos. A „Südungarn“ szerint nagy szenzációt keltett egy Lugos környékén hivataloskodó tisztviselő kártya-afférje. Az illetőt, a kit eddig kifogástalan gavallérnak ismertek, rajtakapták ferblizés alkalmával a hamis játékon, minek folytán kötelezvényt irt alá, melyben megfogadta, hogy kilép a kassinóból. A többi kártyázók pedig megígérték, hogy az esetet eltitkolják, a mi azonban be nem következett.

— Brutális gyilkosság történt Zsábár (Krassó Szörény megye) községben, a hol egy paraszt féltékenységből leszúrta a feleségét. A nő anyja, a ki leányát védelmezte, szintén több searást kapott, melyek következtében elvérzett. Az ügyben megindították a vizsgálatot.

— Millennium a börtönben. Mikor az országban mindenki ünnepel, vannak olyanok is, a kiket szomorúság tölt el, mert bárhogyan szeretnének is, nem vehetnek részt a többiek örömeiben: ezek a rabok. A ki eljárszotta becsületét, bekerült a börtön fenekére és nem látja addig a napvilágot, a míg véget nem ér a büntetése. A nagybecskereki börtön lakói e tekintetben kivételek. Vasárnap millenniumi ünnepük lesz nekik is. A görög keleti, majd pedig utána egyik róm. kath. lelkész isteni tiszteletet tart a börtönben, utána pedig megvendégelik őket, sőt bort is kapnak. Ezen költségek fedezéséhez hozzájárultak:

3 frrtal: a Nagybecskereki Takarékpénztár. 1 frrtal: dr. Stassik, dr. Demkó, dr. Pejov, dr. Grandjean, dr. Orsó, dr. Stern, dr. Várady, dr. Schlesinger, dr. Kardos, dr. Mangold, dr. Pollak, Krastics János, Kovács Sándor, Klein B., Deixner L., Klein Gyula, Schlesinger J., Fuchs Sándor, Deutch József, Deusch J., Rosenberg, Schwarz, Huber, Haidegger Ödön, Franz J. L., Weiss Izidor, Eisenstädter és társai, Kadelsburger, Oidal Antal, dr. Orosdy. 50 krral: dr. Eibschits, dr. Billitz, dr. Goldmann, dr. Végh, Szavits Sándor, Benkovits, Mangold H., Schuitzler, Temmer S., Klauber, Kohn M., Klein Róbert, Löbl I., Winter, Spuller, Temmer N., Grünaweig, Stark, Kovács J. M., Lövinger Dezső. Összesen 43 frrtal, a mely kegyes adományokért köszönetet nyilvánítja a nagybecskereki kir. ügyesség.

— A csatádi közs. népiskola fényesen üli meg holnap a millenniumot. Reggel hálaadó isteni tiszteleten vesz részt a tanuló ifjuság, majd pedig utána kezdetét vesse az ünnepély, a melyet Járosi Pál igazgató nyit meg és a melyen ugyancsak ő tart magyar felolvasást a nemzet ezeréves életéről. Németül Schneider Márton tanító magyarázza meg az ifjuságnak a nap jelentőségét. A program 28 számból áll, melynek nagy részét a szavallatok képezik.

(x) Magyar Osztály Sorsjáték. II. osztályú sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása naponként, de legkésőbb május 2-ig eszközöltetik. A sorsjegyek megújítása a sorsjegyeken jelzett elárúsítónál eszközöltetik és pedig a sorsjegy visszavásárolgáltatása és a megújítási díj: 1 egész sorsjegyéért 20 forint, 1 fél 10 forint, 1 tized 2 forint és 1 huszad 1 forint befizetésével. Teljes sorsjegyeket (mind a három osztályra érvényes sorsjegyeket) nem kell megújítani és a III. osztály buzásán minden további nélkül résztvesznek. Hogy a sorsjegytulajdonosoknak épen a megújítási határnap lejártakor (május 2) való óriási tolongása elkerültesse, ajánlatosnak mutatkozik, miszerint mindenki igyekessék a III. osztályú sorsjegyek minél előbb birtokába jutni.

Törvénytörvények.

Kedélyes építkezés.

Lécz Krisztán nagybecskereki kőműves följelentést tett a rendőrség-n, hogy Eckstein János helybeli lakos ellene életveszélyes támadást intézett. A Toldi Ferencz-utczában ugyanis házat épített Perisics Zoltán városi főjegyző, s a kőműves most bontja le a régi rosszat épü-

letet. A szomszédban lakik Eckstein, a ki háborítva érezte magát a főjegyző építkezése által s nem akarta megengedni, hogy a közös fal lebontassék, ezért tegnapelőtt reggel 7 és 8 óra között, mikor a kőműves a 3 méter magas tűzfalon dolgozott, előrohant és fenyegetni kezdte, hogy ha le nem megy, lelövi és lelöki. Az utóbbi fenyegetését meg is kísérlette, a meynyiben egy furkóssal többször meglökte és a lábán megütötte. — A rendőrség áttette az ügyet az ügyészséghez, a mely könnyű testiértés caimen már megindította Eckstein ellen a vizsgálatot.

Legujabb hírek.

Az ünnepelt Blaháné.

Budapest, máj. 7. A népszínházban tegnap olyan lelkesedéssel ünnepelték Blaha Lujzát, a milyenre alig emlékezik valaki. Huszonöt éve ugyanis, hogy nemzet csalógnya először lépett fel a „Tündérlak Magyarországon“ című darabban. A zenekarból tömegtelen számú koszorut és csokrot adtak át neki, a melyeket ő meghatóttan fogadott. A darab harmadik fölvonásában az ünnepi betét a legpompásabban sikerült. A népszínház művésznői egyenkint elébe járultak és átadták hódolatuk jelét (keszkenő, párta, virág, csók) Blahánénak, a ki könyezve fogadta az ünnepelést, míg végül is Vidorné válla-ra borult zokogva. Előadás után egész a lakásáig kísérté a folytonosan éljenző néptömeg.

Galimberti Luigi bibornok †.

Budapest, május 7. A volt bécsi nunczius ma délután fél kettőkor meghalt. A gyászhir politikai és diplomáciai körökben szinte részvétet kelt, a pápát pedig mélyen megrendítette, mert az elhunyt ő szentsége iránt a legodaadóbb hűséggel viseltetett, és a szent kollégium egyik legmérsékeltőbb tagja volt.

Oroszok a millennium ellen.

Budapest, május 7. Varsóból jelentik azt a hihetetlenül hangzó hirt, hogy az ottani hatóságok megtiltották a lengyel lapoknak, hogy a budapesti ezredévi ünnepéről és a kiállításról tudósítást közöljenek és megtagadták az osztrák-magyar főkonzulatusnak azt a kérését, hogy a budapesti ezredéves kiállítás hirdetéseit kifüggesztesse. — A leMBERI UJSÁGNAK ez a hire a czár rokonérzésének tegnapi nyilvánítása után kissé hihetetlenül hangzik, annál is inkább, mert napról-napra látjuk, hogy a pétervári lapok bő és szimpatikus tudósításokat közölnek az ezredéves ünnepekről és a kiállításról.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A főrendiház ülése 1896. május 8-án.)

Budapest, május 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főrendiház ma ülést tartott, a melyen a költségvetést tárgyalták. Zichy Nándor gróf bíralva a kormány politikáját, szemrehányásokkal illeti azt, hogy csak a főváros felvirágoztatásáról gondoskodik, s míg a főváros gazdagodik, addig a nép nyomorog, jogaiktól megfosztják, vallása és az erkölcsök meglazulnak és Magyarország elpusztulása a jövő képe.

Bánffy miniszterelnök erre a többség élénk helyeslése között azt felelte Zichynek, hogy ily fekete képnek festésével csak ellenségeinknek teszünk szolgálatot és hogy a nemzetiségek azt ellenünk fegyverül fogják felhasználni. A jelenlegi

kormány alkotmányosan kormányoz és a népnek megadja törvényadta jogait.

Wlassics miniszter az egyházi autonomiáról tesz nyilatkozatokat és elmondja a királynak a képviselőházból ismeretes rezolúcióját ezen ügyben.

Ezután a főrendek többsége a költségvetést általánosságban elfogadja; a részletes tárgyalásnál Korányi Frigyes hosszasan beszél a közegészségi ügyről és azon aggodalmának ad kifejezést, hogy a tüdővész és trachoma ijesztően terjed a lakosság közt. — Perczel belügyminiszter válaszol erre, és megígéri, hogy az adatokat be fogja szereztetni, és a millenniumi orvosi kongresszus elé terjeszteni. — A kultusz-tételnél Zichy Nándor ismét felszólalt, Wlassics rövid válasza után azonban a többség a költségvetést részleteiben is elfogadta.

A király a földalatti villamoson.

Budapest, május 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő Felsége ma fölszállt a Gizella-téren a földalatti villamos vasútra, hol Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszter és Vörös László államtitkár fogadták. A villamos kocsi hat perc alatt ért ki a ligetbe, hol ő felsége legfelsőbb elismerését nyilvánította. Igen örülök, mondta, hogy megtekinthetem a villamos vasutat, a vagon igen szép. Azután gyalog ment a kiállításba, hol megnézte még a hadfelszerelési és egyéb pavilonokat is.

A királyné Bécsben

Budapest, május 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Erzsébet királynő ma reggel ide érkezett. Ő felsége még ma a lainzi állatkertbe indul.

Ferdinánd fejedelem utja.

Budapest, május 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: A bolgár fejedelem ma ide érkezett.

A szerb alkotmány.

Budapest, május 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból, jól értesült forrásból jelentik, az alkotmány-revizio a közel jövőben várható. A nagy skupstina ősszel ül össze.

Árviz.

Budapest, május 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A legutolsó hírek szerint a Duna Linznél apad, Bécs mellett azonban 274 cm.-re emelkedett. Teschenből jelentik, hogy az Elba folyton árad, a helyzet kritikus.

Nyilttér.*

Tavaszi újdonságok.	<p>Wirték szerinti megrendelésre készülő mindennemű toltetek. Selymek, kelmék, díszítések.</p> <p>GRÜNBAUM VILMOS NŐL-RUHA-TERMÉK NAGYBECSKEREKEN.</p> <p>KÉSZLETI RAKTÁRON: BÁRBONY-, SZÖVET- és SELYEM-GALLÉROK, JAQUETTEK, COSTUMER, SELYEM- és SZÖVET BLUZOK, HÁZI-RUHÁK, GYERMEK-RUHÁK és FELÖLTÖK.</p> <p>Diszítések, selymek, és kelmék eladatnak.</p>	Juhányos árak.
---------------------	---	----------------

Hirdetések.

080. sz. tkvi 1896.

Árverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kokits János ügyvéd nagybecskereki lakos végrehajthatónak Bulity Dusan melenczei lakos végrehajtást szenvedő elleni 20 frt iránti végrehajtási, nemkülönben Kokits Borbála nagybecskereki lakos 400 frt és 30 frt, a török becsei takarékpénztár 130 frt, Heumann Mór török-becsei lakos 400 frt, s az első nagy-kikindai takarékpénztár 80 frt és 1200 frt követeléseibe-hajtása iránti végrehajtási ügyében a területen levő Melencze község határában fekvő következő ingatlanok, u. m.:

1. A melenczei 2680 sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. 2315/a hrsz. alatt foglalt 1. h. 533 ööl tartalék-föld 253 frt kikiáltási árban.

2. Ugyancsak a melenczei 2680 sz. tjkvben A. II. sorsz. 5280/c hrsz. alatt foglalt 1. h. 533 $\frac{1}{2}$, ööl tartalék-föld 170 frt kikiáltási árban.

3. A melenczei 658 sz. tjkvben A. II. 1., 2., 3. sorsz. 2312/a, 5081/b és 5281/b hrszámok alatt foglalt összesen 3. h. 1599 öölnyi szántóföld 483 frt kikiáltási árban — valamennyi fenn elsorolt ingatlan a kir. kincstár javára feljegyzett tulajdoni igény épségben hagyása mellett 1896. évi június hó 1-ő napjának délelőtti 10 órakor Melencze községében árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelölt és ártólyammal számított és 1881 november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelzett és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a török-becsei kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbiróság telekkönyvi irattárában és Melencze község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, 1896. évi márczius hó 15-én a kir. járásbiróság tkvi hatóságánál.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

448-1-1

7493. szám ki. 1896.

Hirdetés.

A m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. évi 18319. sz. a. kelt rendelete értelmében eszközrendő országos kataszteri felmérések és mérnöki helyszínelések, határunkban a legközelebbi időben foganatosíttatni fognak. Hogy ezen munkálatok pontosan keresztülvihetők legyenek és indokolatlan fennakadást ne szenvedjenek, felhívom a város földbirtokosait, hogy határunkban fekvő minden egyes földbirtokrészletük határait, a tulajdonos neve és házszámával ellátott erősebb czölöppökkel 3 nap alatt jelöljék meg olyképp, hogy a tulajdonos neve és házszáma a birtok oldalán legyen olvashatóan kitüntetve.

Nagy-Becsereken, 1896. évi május hó 6-án.

456-2.1

Krisztics János
polgármester.

Zene-tanítás.

Czimbalom- és hegedűjátékban

illetve az összes vonóhangszerekben mérsékelt díjért alapos oktatást nyujt

Mezei (Rosenfeld) Mór,
zenetanító és karmester,
Jenő-herceg-utca 679. sz.

449-1.1

680. szám. II-1896.

Hirdetés.

Torontálvármegye alispáni hivatalának 1896. évi április hó 22-én kelt 18856. számú rendeletével a nagyszentmiklósi „Bertha” kórház kibővítési munkáit 25080 frt 46 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1896. május hó 15-ik napjának d. e. 11 órájára a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban napokint megtekinthetők.

N. Becskereken, 1896. évi ápril. 27. én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

769. szám. I. 1896.

Pályázati hirdetés.

Karova községében lemondás folytán megüresedett községi irnoki állás betöltendő lévén, ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elhelyezni óhajtják, hogy eddigi alkalmazásukat igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényeket f. évi május hó 31-éig bezárólag hivatalomnál benyújtsák, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

T. Becsén, 1896. évi május hó 1-én

Gr. Bethlen
főszolgabíró.

8724. szám. 1896.

Pályázati hirdetés.

N. Becskerek rendezett tanácsu városánál leköszönés folytán üresedésben levő városi főorvosi állásnak választás útján leendő betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

A városi főorvos évi fizetése 800 frt. Felhívom tehát a pályázni ohajtokat, hogy az 1883. évi I. t. cz. 9. §-ában megjelölt minősítést igazoló okmányaikkal, valamint az 1883. évi szeptember hó 30-án 80049. sz. a. kelt m. kir. belügyminiszteri rendelet értelmében megkivántató tisztviselői vizsga letételét igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket az alkalmazásban levők illetékes hivatali főnökeik útján hozzám folyó évi május 31-ig bezárólag terjesszék be.

A netán elkésztett beérkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Nagybecskerek, 1895. évi május hó 1-én.

Dr. Dellimanics,
alispán.

454-2.1

1982. tkv. szám. 896.

Árverési kérvénye az első tor.-szécsányi takarékpénztár mint részvénytársaságnak Konstantinovic Filip számosi lakos ellen az árverésnek 60 frt tőke s jár. erejéig a számosi 1638. számú tkvi lapon felvett ingatlanokra leendő elrendelése iránt.

Végzés.

A csatlakozás lemondása mellett kibocsátatik a következő:

Póthirdetés.

Az alibunári kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Hahn Mihály glogoni lakos végrehajthatónak Konstantinovic Fülöp számosi lakos végrehajtást szenvedő elleni 314 frt 44 kr s jár. iránti végrehajtási ügyében 380/896. sz. a. kibocsátott árverési hirdetésben a számosi 1638. számú tjkvben foglalt ingatlanokra 1687 frt kikiáltási árban Számos községéhez 1896. évi június hó 18-ik napjának délelőtti 10 órájára kintűzött árverés az 1881: LX. t. cz. 167. §-a alapján az első tor. szécsányi takarékpénztár végrehajtható érdekében is 60 frt tőkekövetelése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

Jelen kérvény költségei 8 frt 35 kban állapíttatnak meg a végrehajtást szenvedett ellenében.

Kir. jl. iróság mint tkvi hatóság.

Alibunáron, 1896. évi április hó 14-én.

Kinaszevits,
kir. alj. bíró.

447-1-1.

1896.

minták

csak elsőrendű gyártmányok.

„Phänomen“, „Swift-Steyr“, „Premier“
helical-csővel (angol gyártmány),
„Columbus“,
(amerikai minta),
„Damensafety“, „Tandem“.

Továbbá lámpások, hangok, cyclométerek, stb. mindig raktáron.

NOVÁK J. G.-nél
Nagy-Becsereken. 249-28.9

